

6.12.40
7/9274

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2472/5817
Konu : Yazılı soru önergesi

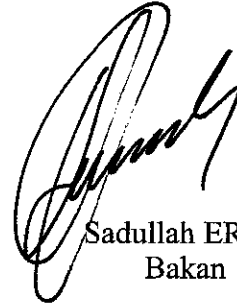
16/12/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 01/10/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15242 sayılı yazı,
b) 16/10/2009 tarihli ve 1937/4802 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Mersin Milletvekili İsa Gök tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/9274 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.



Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1-Soru önergesi cevabı (2 adet)
2- Basın açıklamaları (12 adet)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2529/5924
Konu : Yazılı soru önergesi

16/12/2009

Sayın İsa GÖK
Mersin Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/9274 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

1. "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9 uncu maddesinde, "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.";

2. "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler."; ikinci fıkrasında, "Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.";

3. "Hâkimlik ve savcılık mesleği" kenar başlıklı 140 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Hâkimler, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ederler."; üçüncü fıkrasında, "Hâkim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.";

4. "Hâkim ve savcılarının denetimi" kenar başlıklı 144 üncü maddesinde, "Hâkim ve savcılarının görevlerini; kanun, tüzük, yönetmeliklere ve genelgelere (Hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetleme; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma, Adalet Bakanlığının izni ile adalet müfettişleri tarafından yapılır. Adalet Bakanı soruşturma ve inceleme işlemlerini, hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle de yaptırabilir.";

5. "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu" kenar başlıklı 159 uncu maddesinin birinci fıkrasında, "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar."; ikinci fıkrasında, "Kurulun Başkanı, Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabîi üyesidir. Kurulun üç asıl ve üç yedek üyesi Yargıtay Genel Kurulunun, iki asıl ve iki yedek üyesi Danıştay Genel Kurulu kendi üyeleri arasından, her üyelik için gösterecekleri üçer aday içinden Cumhurbaşkanınca, dört yıl için seçilir. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilirler."; dördüncü fıkrasında, "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu; adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar. Adalet Bakanlığının, bir

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

mahkemenin veya bir hâkimin veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar. Ayrıca Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir.”; altıncı fıkrasında, “Kurulun görevlerini yerine getirmesi, seçim ve çalışma usulleriyle itirazların Kurul bünyesinde incelenmesi esasları kanunla düzenlenir.”;

B) 2461 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun;

1. “Kuruluş” kenar başlıklı 2 nci maddesinde, “Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu; Adalet Bakanının başkanlığında, Yargıtaydan üç asıl ve üç yedek, Danıştaydan iki asıl ve iki yedek üye ile Adalet Bakanlığı Müsteşarından kurulur.”;

2. “Kurulun bağımsızlığı” kenar başlıklı 3 üncü maddesinde, “Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu bağımsızdır.”;

3. “Görev” kenar başlıklı 4 üncü maddesinde,

“Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görevleri şunlardır,

1. Yargıtay ve Danıştay üyelerini seçmek.

2. Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hakim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak.

3. Hakim ve savcılarını;

a) Mesleğe kabul etme,

b) Atama ve nakletme,

c) Geçici yetki verme,

d) Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma,

e) Kadro dağıtma,

f) Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme,

g) Disiplin cezası verme,

h) Görevden uzaklaştırma,

İşlemlerini yapmak.

4. Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Hakim ve savcılarının yukarıda belirtilenler dışında kalan özlük işleri Adalet Bakanlığınca yerine getirilir.”;

4. “Başkanlık” kenar başlıklı 8 inci maddesinde,

“Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna Adalet Bakanı başkanlık eder. Kurul, Adalet Bakanının bulunmadığı zamanlarda başkanlık etmek üzere seçimle gelen asıl üyeler arasından gizli oyla ve salt çoğunlukla bir Başkanvekili seçer.

Adalet Bakanı ve Başkanvekilinin bulunmadığı hallerde Kurula, seçimle gelen asıl üyelerden kıdemlisi başkanlık eder. Kıdem, Yüksek Mahkeme Üyeliğine seçilme tarihi esas alınarak saptanır. Eşitlik halinde yaş esas alınır.”;

5. “Kurulu temsil” kenar başlıklı 9 uncu maddesinde, “Kurulu temsil ve Kurul adına beyanda bulunma yetkisi Başkana aittir.”;

6. “Toplantı ve karar yeter sayısı” kenar başlıklı 10 uncu maddesinde,

“Kurul; Başkanın, onun yokluğunda Başkanvekilinin daveti üzerine, üye tamsayısı ile toplanır. Yargıtay ve Danıştaya mensup asıl üyelerin Başkanlık ettiği hallerde veya yokluğunda toplantı yeter sayısının sağlanması için asılları yerine, Kurula kıdem sırasına göre yedekleri iştirak eder.

Bakanlık Müsteşarının Kuruldaki üyeliği asli görevi süresince devam eder. Müsteşar bulunmadığı zaman kendisine vekalet etmekte olan Kurula katılır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Kurul kararlarını salt çoğunlukla alır. Üyeler kabul veya ret şeklinde oy kullanırlar. Çekimser oy ret sayılır.

Kurul Adalet Bakanlığında toplanır. Kurulun işleri Adalet Bakanlığınca yürütülür.”;

7. “İşlerin gizliliği” kenar başlıklı 16 ncı maddesinde, “Kurulda yapılan işlemler ve bunlarla ilgili görüşmeler gizlidir.”;

8. “Atama ve nakil” kenar başlıklı 19 uncu maddesinde,

“Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu; atama ve nakillerde uygulanacak objektif esasları kapsayan Atama ve Nakil Yönetmeliği düzenler. Bu Yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlanır. Adalet Bakanlığı Özlük İşleri Genel Müdürlüğü ilgililerin taleplerini, sicillerini ve tespit edilmiş sair hallerini, hizmetin icap ve ihtiyacı ile birlikte inceleyerek kanuna, Atama ve Nakil Yönetmeliğine uygun olarak yapacağı taslağı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruhuna sunar.

Bu taslak, ilgililerin gizli ve açık sicilleri ve diğer evrakı ile birlikte Kurul tarafından en geç bir ay içinde incelenir, aynen veya gerekli görülen değişiklikler yapılarak karara bağlanır ve Adalet Bakanlığına tevdi edilir.”;

C) 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun;

1. “Yer değiştirme suretiyle atanma” kenar başlıklı 35 inci maddesinin birinci fıkrasında “Hakim ve savcılar, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun hazırlayacağı Atama ve Nakil Yönetmeliğine uygun olarak, aynı veya başka yerlerdeki eşit veya daha üst görevlere kazanılmış hak aylık ve kadro dereceleriyle naklen atanırlar.”; ikinci fıkrasında “Adli ve idari yargı teşkilatı bulunan yerler; coğrafi ve ekonomik şartları, sosyal, sağlık ve kültürel imkanları, mahrumiyet dereceleri ile ulaşım ve diğer durumları dikkate alınarak bölgelere ayrılır ve her bölgedeki görev süreleri saptanır.”;

2. “Soruşturma” kenar başlıklı 82 nci maddesinde,

“Hakim ve savcıların görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle, haklarında inceleme ve soruşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır. Adalet Bakanı inceleme ve soruşturmayı, adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hakim veya savcı eliyle yaptırılabilir.

Soruşturma ile görevlendirilen hakim ve savcılar, adalet müfettişlerinin 101 inci maddedeki yetkilerini haizdirler.”;

3. “Önceden izin alınmasını gerektirmeyen haller” kenar başlıklı 83 üncü maddesinde, “Adalet müfettişlerinin denetim veya soruşturma sırasında öğrendikleri ve gecikmesinde sakınca bulunan konuların soruşturması için önceden izin alınması gerekmez. Ancak, durum hemen Adalet Bakanlığına bildirilir.”;

4. “Soruşturmanın tamamlanması” kenar başlıklı 87 nci maddesinde, “Hakim ve savcılar hakkında tamamlanan soruşturma evrakı Bakanlık Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilir. Bu Genel Müdürlük tarafından yapılacak inceleme sonunda düzenlenecek düşünce yazısı üzerine kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığı Bakanlıkça takdir edilerek evrak ilgili mercilere tevdi olunur veya işlemden kaldırılır.”;

5. “İhbar ve şikayetler” kenar başlıklı 97 nci maddesinde,

“Hâkim ve savcılar hakkında;

a) Belli bir konuyu içermeyen veya somut delile dayanmayan,

b) Başvuru sahibinin adı, soyadı, imzası ile iş veya yerleşim yeri adresi ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bulunmayan,

c) Daha önceden şikâyet konusu yapıp sonuçlanan hususlarda yeni delil içermeyen,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

d) Kanun yollarına başvuru sebebi olarak ileri sürülebilecek veya hâkimlerin yargı yetkisi ve takdiri kapsamında kalan hususlara ilişkin bulunan,

e) Akıl hastalığı sebebiyle vesayet altına alınanlar ile henüz vesayet altına alınmamış olmakla birlikte bu hastalığa duçar oldukları sağlık kurulu raporu ile belirlenenlerce verilmiş olan,

İhbar ve şikâyetler işleme konulmaz. Ancak (b) bendinde yazılı şartları taşımayan ihbar ve şikâyetlerin somut delillere dayanması durumunda, konu hakkında gerekli araştırma ve inceleme yapılır."

6. "Adalet Müfettişleri" kenar başlıklı 100 üncü maddesinde,

"Adalet müfettişleri; hakim ve savcıların görevlerini, kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelere (Hakimler için idari nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve adalet daireleri ile idari yargı dairelerini denetleme; hakim ve savcılarının ve adalet daireleri personelinin görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemlerini yaparlar.

İdari yargıdan atanan adalet müfettişleri sadece bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinin denetimi ile idari yargı hakim ve savcılarının hakkındaki soruşturmalarda görevlendirilirler.";

Ç) Hakimler ve Cumhuriyet Savcılarının Hakkında Uygulanacak Atama ve Nakil Yönetmeliğinin;

1. "Bölgelerdeki Hizmet Süreleri" kenar başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında "Bu Yönetmelikteki istisnai hükümler dışında, en az hizmet süresi beşinci bölgede iki, dördüncü bölgede üç, üçüncü bölgede üç, ikinci bölgede beş, birinci bölgede yedi yıldır."

2. "Atama Esasları" kenar başlıklı 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında "Bu Yönetmelikteki istisnalar dışında en az hizmet süresini doldurmayan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının atanmalarını istemeyecekleri gibi; re'sen de atanamazlar. Ancak; kura çekimine münhasır olmak kaydıyla kadro durumunun zorunlu olduğu hallerde beşinci ve dördüncü bölgelerdeki en az hizmet süresini doldurmamış hâkim ve Cumhuriyet savcılarının bölgesinde en fazla kalanlar bir üst bölgeye atanabilirler."; üçüncü fıkrasında "Bölgelerden herhangi birinde iki yılını dolduranlar istekleri ile aynı veya alt seviyedeki bölgelerden birine veya re'sen aynı bölge seviyesinde daha üst bir göreve atanabilirler.";

3. "Kararname Taslağının Hazırlanması" kenar başlıklı 24 üncü maddesinde, "Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü ilgililerin isteklerini, sicillerini ve tespit edilmiş sair hallerini hizmetin icap ve ihtiyacı ile birlikte inceleyerek Kanuna, Atama ve Nakil Yönetmeliğine göre her yılda en az iki defa hazırlayacağı kararname taslağını Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sunar.";

4. "Kurul Üyelerine Verilecek Bilgi ve Belgeler" kenar başlıklı 25 inci maddesinde, "Atama kararnamelerinin görüşülmesinden önce Bakanlıkça;

a) Münhal hâkimlik ve Cumhuriyet Savcılıkları,

b) Mesleğe kabul edilenlerin, kabul tarihlerini gösteren liste,

c) Hâkim ve Cumhuriyet savcılarının göreve başlama tarihleri ve görev yerlerini gösteren defter,

d) Nakil talebinde bulunan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının durumlarını gösteren özet bilgiler,

e) Açık ve gizli sicillerle varsa disiplin, tedbir ve geçici görevlendirme kararları,

Kurulun toplantılarında ve gerektiğinde toplantı dışında üyelerin incelemeleri için hazır bulundurulur.";

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

5. "Taslağın Görüşülmesi" kenar başlıklı 26 ncı maddesinde,

"Kararname taslağı, ilgilerin gizli ve açık sicilleri ve diğer belgeleri ile birlikte kurul tarafından en geç bir ay içinde incelenir. Aynen veya gerekli görülen her türlü değişiklikler yapılarak karara bağlanır ve Adalet Bakanlığına tevdi edilir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılan atamalara ilişkin kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır.",

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

II- Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, 2009 yılı Yaz Kararnamesinde adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılarının atamalarında uygulanacak ilkeleri belirlediği 26/03/2009 tarihli ve 02 sayılı Kararının (7) numaralı bendinde, "Birinci bölgelerde görev yapan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının mazeretleri hariç bu yerlerde üç yılını doldurmayanların talepleri değerlendirilmeyecektir."; (11) numaralı bendinde, "Disiplin taslağına, kınama ve üzeri disiplin cezası alanlar ile hakkında idarî bir tasarrufla görev yerlerinin değiştirilmesi istenilen hâkim ve Cumhuriyet savcıları dahil edilecektir."; (12) numaralı bendinde, "Birinci Sınıf Olan Hâkim ve Savcılarının Çalışmalarının Değerlendirilmesi Esaslarına İlişkin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 26.01.2004 tarih ve 16 Sayılı İlke Kararı uyarınca, 3 yıllık incelemeleri sonucunda başarısız olan hâkim ve Cumhuriyet savcıları taslağına alınacaktır."; (14) numaralı bendinde, "Bu özel ilkeler dışındaki atamalar, Atama ve Nakil Yönetmeliğinin genel hükümleri ve asgarî atama süreleri gözetilerek yapılacaktır." ilkeleri benimsenmiştir.

III- Yukarıda açıklanan hükümler ve 2461 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi hükmü çerçevesinde, Bakanlığımızca, talepleri, sicilleri ve tespit edilmiş sair halleri, hizmetin icap ve ihtiyacı ile birlikte incelenerek, Kanuna, Atama ve Nakil Yönetmeliğine uygun olarak, adli yargı hâkim ve savcıları ile idarî yargı hâkimlerinin atanmalarına ilişkin hazırlanan atama kararnamesi taslağı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sunulmaktadır. Kurulca incelenen taslak, aynen veya gerekli görülen değişiklikler yapılmak suretiyle karara bağlanarak Bakanlığımıza iade edilmektedir.

Hâkim ve Cumhuriyet Savcıları Hakkında Uygulanacak Atama ve Nakil Yönetmeliğinin bölgelerdeki hizmet süresini düzenleyen 3 üncü maddesine göre, hizmet süreleri dördüncü ve beşinci bölgelerde iki yıl, üçüncü bölgede üç yıl, ikinci bölgede beş yıl ve birinci bölgede ise yedi yıldır. Yönetmelik gereğince en az hizmet süresini doldurmayan hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile birinci bölgede çalışmayı hak etmiş ve halen bu bölgede hizmetlerini sürdüren hâkim ve Cumhuriyet savcılarının yer değişikliğini gerektirir herhangi bir disiplin cezası almadıkları sürece görev yaptıkları yerden kendi talepleri olmaksızın re'sen atamaya tâbi tutulmaları mümkün değildir. Yerleşik uygulamalar da bu doğrultudadır.

Yargı teşkilâtında görev yapan tüm hâkim ve Cumhuriyet savcıları, özlük hakları ve atama esasları açısından yukarıda anılan hüküm ve düzenlemelere tâbi olup, yargı mensuplarının atamalarının siyasî etkiye açık hale getirme amacı güdüldüğüne ilişkin iddia doğruyu yansıtmamaktadır.

IV- Soru önergesinde bahsi geçen konularla ilgili olarak, Bakanlığımızın İnternet Sitesinde de yayımlanan ve birer örneği ekte sunulan,

1. Telefon dinleme iddiaları ile ilgili 12/11/2009 tarihli ve 23 sayılı,

2. Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ömer Faruk Eminağaoğlu ve Sincan 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Osman Kaçmaz hakkındaki soruşturma haberleriyle ilgili 10/11/2009 tarihli ve 22 sayılı,

3. Adalet başmüfettişlerince Sincan Adliyesinde yapılan inceleme ile ilgili haberler hakkında 5/8/2009 tarihli ve 17 sayılı,

4. Adalet Bakanlığı müfettişleri tarafından Sincan 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Osman Kaçmaz hakkında inceleme başlatıldığı yönündeki haberler hakkında 29/7/2009 tarihli ve 16 sayılı,

5. 2009 Yılı Hakim ve Savcı Yaz Kararnamesi görüşmeleriyle ilgili iddia ve haberler hakkında 29/7/2009 tarihli ve 15 sayılı,

6. Bazı hakim ve savcılar hakkındaki şikayetlerin işleme konulmadığı yönündeki haberler hakkında 28/7/2009 tarihli ve 14 sayılı,

basın açıklamalarıyla kamuoyuna bilgi verilmiştir.

V- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığında görevli (Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci Maddesiyle Yetkili Bölümü) bazı Cumhuriyet savcıları ile İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi ve 14. Ağır Ceza Mahkemesinde görevli bazı hâkimler hakkında, değişik kişiler tarafından değişik tarihlerde verilen değişik ihbar ve şikâyet dilekçelerinde ileri sürülen konular ile yapılacak inceleme sırasında ortaya çıkabilecek diğer hususlarla ilgili olmak üzere, keyfiyetin adalet müfettişleri tarafından incelenmesi ve delil elde edildiğinde soruşturmaya geçilmesi yönünde Bakanlığımızca “Olur” alınmış olup; bu “Olur” çerçevesinde gereğine titizlikle tevessül edilmekte ve adalet müfettişleri aracılığıyla gerekli inceleme ve soruşturma işlemleri yapılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.


Sadullah ERGİN
Bakan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Sayı: 23

12.11.2009

BASIN AÇIKLAMASI

Yazılı ve görsel basında yer alan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ve Yargıtay santral telefonlarının dinlendiği iddiasıyla ilgili haberler ve açıklamalar üzerine aşağıdaki hususlarda kamuoyunun bilgilendirilmesine gerek görülmüştür.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü bir soruşturma sırasında bazı hakim ve Cumhuriyet savcılarının da isimlerinin geçmesi üzerine konu Bakanlığımıza intikal ettirilmiştir. Bu evrakta adı geçenler hakkındaki iddiaların açıklığa kavuşturulması bakımından, inceleme yapılması ve delil elde edilmesi halinde soruşturmaya geçilmesi için 15.04.2008 ve 05.09.2008 tarihli onaylar ile Bakanlığımızca izin verilmiştir.

Bu çerçevede görevlendirilen adalet müfettişleri, kendilerine tevdi edilen belgelerde yaptıkları incelemeler sonucunda, ilgili 56 hâkim ve Cumhuriyet savcısı hakkında delillerin toplanması amacıyla bu kişilerin telefonlarının dinlenmesini mahkemeden talep etmişlerdir. Bu talep üzerine görevli ve yetkili mahkeme tarafından ilgili hâkim ve Cumhuriyet savcılar hakkında dinleme kararı verilmiştir. Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan inceleme sonucunda aralarında İstanbul Cumhuriyet Başsavcısının da bulunduğu 46 hâkim ve Cumhuriyet savcısı hakkında 16.09.2009 tarihli rapor ile soruşturmaya geçilmesine yer olmadığı teklif edilmiştir.

Soruşturması tamamlanan Ömer Faruk EMİNAĞAOĞLU ve Osman KAÇMAZ'la ilgili evrak tefrik edilerek yetkili mercilerine gönderilmiştir. Diğerleriyle ilgili işlemler devam etmektedir. Soruşturma kapsamında ilgililerin odalarında kullandıkları telefon numaraları hakkında mahkemelerce dinleme kararı verilmiş ve yetkili makamlarca bu doğrultuda işlem yapılmıştır. Dinleme kararı verilen ve bazı basın yayın organlarında Yargıtay santrali olduğu ileri sürülen telefon numarası Yargıtay Birinci Başkanlığı adına kayıtlı, soruşturmada ismi geçen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ömer Faruk EMİNAĞAOĞLU'na tahsisli ve odasında kullandığı telefon numarasıdır. TİB Başkanının yaptığı açıklamaya göre bu numara da teknik sebeplerle dinlenememiştir. Kamuoyuna yansıdığı şekilde Yargıtay ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına bağlı santrallerin ve bu santrallere bağlı görüşme yapan tüm hâkim ve Cumhuriyet savcılarının dinlenmesinin talep edilmesi ve dinlenmesi hiçbir şekilde söz konusu değildir. Yukarıda belirtilen 56 kişi dahil son 5 yıl içerisinde adalet müfettişlerinin talebi üzerine toplam 69 hâkim ve Cumhuriyet savcısı hakkında mahkemelerce dinleme kararı verilmiştir. **Kaldı ki, bu bilgi Bakanlığımızca 19 Mayıs 2009 tarihinde yapılan basın açıklamasında kamuoyuna duyurulmuş ve o tarihten sonra müfettişlerce yeni bir dinleme kararı istenilmemiştir. 11.206 hâkim ve Cumhuriyet savcısı ile 70 milyon vatandaşımızın Adalet Bakanlığı'nca dinlettirildiği iddiaları gerçek dışı olup, bilgi kirliliği oluşturmaya ve kamuoyunu yanıltmaya yönelik bilinçli bir saptırmadır.**

Benzer iddialar hakkında Bakanlığımızca değişik tarihlerde çok sayıda açıklama yapılmasına rağmen maksatlı olarak üretildiği düşünülen gerçek dışı iddia ve yorumların ısrarla sürdürülmesi, yürütülmekte olan soruşturma ve davaları etkileme çabası olarak değerlendirilmektedir.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun bazı üyelerinin 12.11.2009 tarihli açıklamalarında bahsedilen kanun yararına bozma konusuna gelince: 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 309 uncu maddesinde: "Hakim veya mahkeme tarafından verilen ve istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen karar veya hükümde hukuka aykırılık bulunduğunu öğrenen Adalet Bakanlığı, o karar veya hükmün Yargıtayca bozulması istemini yasal nedenlerini belirterek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı olarak bildirir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı bu nedenleri aynen yazarak karar veya hükmün bozulması istemini içeren yazısını Yargıtay'ın ilgili ceza dairesine verir." hükmü yer almaktadır. Bu maddeden de anlaşıldığı ve 29 Temmuz 2009 tarihli basın açıklamamızda da açıkça belirtildiği gibi kanun yararına bozma talebinde bulunma yetkisi Adalet Bakanlığına aittir. Yargısal görevleri olmayan ve idari bir kurul olan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun Anayasal ve yasal görevleri içerisinde kanun yararına bozma konusundaki başvuruları inceleyip karara bağlama görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

Buna rağmen Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 11.06.2009 tarihinde "... mahkemesinin ... sayılı kararı **usul ve kanuna aykırı olduğundan** CMK'nın 309 uncu maddesi uyarınca kanun yararına bozma yoluna gidilmesi için Adalet Bakanlığına başvuruda bulunulmasına" şeklinde fonksiyon gaspı suretiyle kanun yararına bozma yoluna gidilmesi hususunda oy çokluğu ile 331 sayılı kararı almıştır. Bu karara uyma zorunluluğu bulunmayan Bakanlığımız söz konusu Kurul kararını ihbar kabul ederek Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne incelenmek üzere intikal ettirmiştir.

Kurulun bazı üyelerince yapılan açıklamada, aldıkları kararın Adalet Bakanlığı tarafından gereğinin yerine getirilmediğinden bahsedilmiştir. Kurulun bu kararının Adalet Bakanlığınca yerine getirilme zorunluluğu bulunmamaktadır. Uygulama ve doktrinde tartışmasız şekilde kabul edildiği üzere kanun yararına bozma talepleri Adalet Bakanlığınca değerlendirilip hukuka aykırılık nedenleri tespit edilenler gereği için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına iletilmektedir.

Nitekim, Prof.Dr.Erdener YURTCAN'a göre "Bakan, yazılı emir yoluna gidilmesini uygun görmediğinde, bir başka anlatımla, yazılı emir istemi reddedildiğinde yapılacak bir şey yoktur.", Prof.Dr.Nevzat TOROSLU ve Prof.Dr.Metin FEYZİOĞLU'na göre; kanun yararına bozma konusunda "Bakan, kendiliğinden veya ilgililerin başvurusu üzerine istemde bulunabilir. Ancak, Bakan ilgilinin başvurusu üzerine bu istemde bulunmak zorunda değildir.", Yargıtay Cumhuriyet savcıları Ali PARLAR ve Muzaffer HATİPOĞLU'na göre "Adalet Bakanlığı, karar ya da hükümde hukuka aykırılık olduğunu tarafların veya ilk derece C.Başsavcılıklarının bildirmesi suretiyle öğrendiğinde bu yola gidilip gidilmeyeceğini takdir eder.", Prof.Dr.Nurullah KUNTER, Prof.Dr.Feridun YENİSEY ve Doç.Dr.Ayşe NUHOĞLU da aynı görüştedir. Yargıtay'ın 10. Ceza Dairesinin 11.02.2008 tarihli ve 26225-2172 sayılı ile 17.12.2007 tarihli ve 24001-14822 sayılı kararlarında da, **kanun yararına bozma yoluna başvurulup başvurulmayacağına takdirinin Adalet Bakanlığına ait olduğuna hükmedilmiştir.** Bakanlığımızda 1 Ocak 2009 ile 3 Kasım 2009 tarihleri arasında toplam 9.273 kanun yararına bozma dosyası işlem görmüş, bunlardan incelenmesi tamamlanan 5.128 dosya kanun yararına bozma yoluna gidilmeyerek mahalline iade edilmiş, sadece 2.292 dosya Yargıtay'a gönderilmiştir. Bu rakamlardan da anlaşılacağı üzere gelen başvuruların tamamı için değil, hukuka aykırı olduğu düşünülenler için kanun yararına bozma talebinde bulunmaktadır.

Anayasanın 6 ncı maddesinde "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." hükmü yer almaktadır. Bir kurulun Anayasada zikredilmiş olması o kurulun Anayasa ve yasalarda kendisine verilmeyen yetkileri kullanabileceği anlamına gelmemektedir. Yukarıda izah olunan gerekçelerle Bakanlığımızın yetkisinde olan bir hususun talimat formatında Bakanlığımıza dayatılması, ayrıca açıklamalarda bu hususlara yer verilerek ivedilikle yerine getirilmesinin beklendiği ve takip edileceğinin belirtilmesi Bakanlığımızın yetkilerine müdahale anlamında olup, kabul edilmesi mümkün değildir. Adalet Bakanlığı, Anayasa ve kanunlarla kendisine verilen görevleri, bu güne kadar olduğu gibi bundan sonra da hukuka uygun şekilde yerine getirmeye devam edecektir. Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Sayı: 22

10.11.2009

BASIN AÇIKLAMASI

9-10 Kasım 2009 tarihli basın yayın organlarında yayımlanan Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ömer Faruk Eminağaoğlu ve Sincan 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Osman Kaçmaz hakkındaki soruşturmayla ilgili haberlerde yer alan iddia ve yorumlar nedeniyle aşağıdaki açıklamaya gerek görülmüştür.

Türkiye genelinde adli ve idari yargıda 10 Kasım 2009 tarihi itibarıyla 11.206 hakim ve Cumhuriyet savcısı görev yapmaktadır. Anayasa'nın 144. maddesi ile Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 82. maddesi uyarınca, hakimler ve savcılar hakkında inceleme ve soruşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır. Adalet Bakanı bu inceleme ve soruşturmaları, Adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hakim veya savcılar aracılığı ile yaptırmaktadır. Yapılan soruşturmalar sonucunda haklarında disiplin cezası uygulanması talep edilenlerin dosyaları gereğinin takdiri için Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na tevdi edilmektedir. Haklarında kovuşturma talep edilenlerin dosyaları ise ilgili yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderilmektedir. 2009 yılı içinde 5 Kasım tarihine kadar, yeni 4.362 şikâyet dosyası gelmiş ve önceki yıldan devredilenlerle birlikte toplam 5.930 dosya işlem görmüştür. Bunlardan 3.785'i bitirilmiştir.

Bu dosyalardan,

2.007'si hakkında şikâyetin işleme konulmaması,

1.569'u hakkında işlem yapılmasına yer olmadığı,

75'i hakkında evrakın işleminden kaldırılması,

208'i hakkında kovuşturma izni,

214 dosyada ise disiplin yönünden gereğinin tayin ve takdiri için evrakın Hâkimler ve Savcılar

Yüksek Kurulu'na sevk edilmesi,

kararları verilmiştir.

Görüldüğü gibi genel olarak hakim ve Cumhuriyet savcıları hakkında Bakanlığımıza yılda ortalama 5.000 kadar ihbar ve şikâyet gelmektedir. Tüm bu ihbar ve şikâyetler titizlikle incelenmekte, yeterli delil bulunanlar hakkında soruşturma başlatılmaktadır. Bu işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kanunu'ndaki düzenlemeler ile Anayasa'nın 138. maddesinde yer alan yargı bağımsızlığı ilkeleri göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmektedir.

Diğer hakim ve savcılar hakkında olduğu gibi Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ömer Faruk Eminağaoğlu ve Sincan 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Osman Kaçmaz hakkındaki soruşturma da bu kapsamda gerçekleştirilmiştir. Adı geçenler hakkındaki soruşturma, 15 Nisan 2008 ve 05 Eylül 2008 tarihli onaylara istinaden başlatılmış, 30 Ekim 2009 tarihli onayla disiplin cezası ve cezai yönden kovuşturma talebiyle sonuçlandırılmıştır. Adı geçen Cumhuriyet Savcısı ve Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı hakkında 2008 yılında başlatılan soruşturmanın güncel olaylarla, özellikle de incelemenin başlamasından çok daha sonra 15 Mayıs 2009 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız hakkında Sincan Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı tarafından verilen karar ve 5 Kasım 2009'da Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nda yapılan tespit işlemiyle hiçbir ilgisi bulunmamaktadır.

Ayrıca, her yıl çok sayıda hakim ve savcı hakkında inceleme ve soruşturma yürütülmesine karşılık sadece adı geçen hakim ve savcı hakkındaki soruşturmanın her aşamada ayrıntılarıyla birlikte medyaya yansıtılması dikkat çekmekte ve bu durum soruşturmayı etkileme çabası olarak değerlendirilmektedir. Adalet Bakanlığı, Anayasa ve kanunlarla kendisine verilen inceleme ve soruşturma görevini, bu güne kadar olduğu gibi bundan sonra da yargı bağımsızlığı ilkesi çerçevesinde, yargı mensupları arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin yerine getirmeye devam edecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Sayı: 17

05.08.2009

BASIN AÇIKLAMASI

29.07.2009 tarihinde üç adalet başmüfettişinin Sincan Adliyesinde inceleme yapmasıyla ilgili olarak bazı basın yayın organlarında farklı değerlendirmelere yer verilmesi nedeniyle konu hakkında açıklama yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Hâkim ve Cumhuriyet savcılarının görevlerinden doğan ve görevleri sırasında işledikleri iddia olunan suçları ile ilgili inceleme ve soruşturma yapma yetkisi Anayasa'nın 144 ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 82'nci maddelerine göre Adalet Bakanı'nın izni ile adalet müfettişlerine verilmiştir. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca (CMK 250'nci maddesiyle yetkili birim) yürütülmekte olan bir soruşturma sırasında bazı hâkim ve Cumhuriyet savcılar hakkında bir takım delil ve belgeler elde edilmiştir. Ancak Başsavcılık, yargı mensuplarıyla ilgili görev suçları konusunda soruşturma yapma yetkisi olmadığından elde edilen delil ve belgeleri yukarıdaki hükümlere istinaden 13.08.2008 tarihinde Bakanlığımıza göndermiştir.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığından gönderilen delil ve belgelerin incelenmesi üzerine iddialar ciddi görülerek Teftiş Kurulu Başkanlığı'nca 08.09.2008'de bazı hâkim ve Cumhuriyet savcılar hakkında inceleme ve soruşturmaya başlanılmıştır.

2008 yılı Eylül ayında başlatılan bu inceleme ve soruşturma kapsamında öncelikle İstanbul'da görev yapan yargı mensuplarının durumları incelenmiştir. İstanbul'daki işlemlerin tamamlanmasını müteakip Ankara'ya dönen adalet başmüfettişleri, aynı inceleme ve soruşturma çerçevesinde 29.07.2009 tarihinden itibaren Sincan Adliyesinde inceleme ve soruşturmalarına devam etmişlerdir.

Bu inceleme ve soruşturma kapsamındaki iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınmasına ilişkin kararlar adalet müfettişlerince değil, yetkili mahkemeler ve hakimler tarafından verilmiş yasal kararlardır. Adalet müfettişlerinin doğrudan dinleme yapma ve dinleme kararı verme yetkisi bulunmamaktadır.

Yürütülen inceleme ve soruşturma; geniş kapsamlı olması, birden çok ili ve kişiyi ilgilendirmesi sebebiyle yaklaşık bir yıldır devam etmektedir. Bu inceleme ve soruşturmanın güncel olaylarla ve özellikle de incelemenin başlamasından çok daha sonra 15.05.2009 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız hakkında Sincan Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı tarafından verilen kararla hiçbir ilgisi bulunmamaktadır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Sayı: 16

29.07.2009

BASIN AÇIKLAMASI

Bugün (29.07.2009) bazı televizyon kanalları ve internet haber sitelerinde, Adalet Bakanlığı müfettişleri tarafından Sincan 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Osman Kaçmaz hakkında inceleme başlatıldığı yönünde haberler yer almıştır.

Söz konusu hakim hakkındaki bir kısım iddialara ilişkin olarak daha önce başlatılan bir inceleme kapsamında Adalet müfettişlerinin bugün mahkemede dosya incelemesi yapılmıştır. Söz konusu inceleme, Sayın Cumhurbaşkanımız hakkında verilen karardan önce başlatılmıştır. Yapılan incelemenin haberlerde iddia edildiği şekilde bu kararla ve güncel olaylarla hiçbir ilgisi bulunmamaktadır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Sayı: 15

29.07.2009

BASIN AÇIKLAMASI

2009 yılı Hâkim ve Savcı Yaz Kararnamesinin görüşülmesi, karara bağlanması ve yayımlanması süreçleri hakkında Kurul görüşmelerinin gizliliği prensibi gereğince basında yer alan bazı haber, yorum ve köşe yazılarında yer verilen hususlarla ilgili olarak bugüne kadar açıklama yapmaktan kaçınan Bakanlığımız, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu bazı üyelerince yapılan açıklamada gizliliği ihlal eden tespitlerin yer alması ve buna paralel basın yayın organlarında çıkan haberler üzerine konunun yanlış anlaşılmalara ve yorumlara neden olmaması için üstlendiği sorumluluk gereği aşağıdaki açıklamaları yapma gereğini duymuştur.

Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğünce hazırlanıp Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na sunulan kararname taslağını inceleyip, taslağı aynen kabul etmek veya üzerinde gerekli değişiklikler yaparak karara bağlamak görevinin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda olduğu açıktır. Bu bağlamda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da kendilerine sunulan taslağı incelemiş ve aynen veya gerekli değişiklikler yaparak karara bağlamıştır. **Adalet Bakanlığının taslağı değiştirmemek veya taslağın aynen kabulü şeklinde bir talebi söz konusu olamaz, olmamıştır da.** Geçen yıllarda olduğu gibi Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan taslak büyük ölçüde tasvip görmüş, yaklaşık % 10'luk bir bölümünde değişiklik yapılarak kabul edilmiştir.

Her şeyden önce Anayasamızın 159'uncu maddesinde Kurul'un görevleri belirtilmiş, buna paralel olarak 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu'nun 4'üncü maddesinde Kurul'un görevleri şu şekilde sayılmıştır:

"1. Yargıtay ve Danıştay üyeleri ile Uyuşmazlık Mahkemesinin askeri yargı dışından gelen üyelerini seçmek.

2. Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hakim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak.

3. Hakim ve savcıların;

- a) Mesleğe kabul etme,
- b) Atama ve nakletme,
- c) Geçici yetki verme,
- d) Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma,
- e) Kadro dağıtma,
- f) Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme,
- g) Disiplin cezası verme,
- h) Görevden uzaklaştırma

işlemlerini

yapmak.

4. Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.
Hakim ve savcıların yukarıda belirtilenler dışında kalan özlük işleri Adalet Bakanlığınca yerine getirilir."

Bu düzenlemeden de anlaşılacağı gibi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu hakim ve savcılar ile mahkemelerin özlük ve idari nitelikteki işleriyle görevli, **yargısal görevleri olmayan idari bir kuruldur.** Hâkim ve savcılar ile mahkemelerin yargısal faaliyetlerinin denetimi ise yasalarımızda tereddüde mahal bırakmayacak şekilde yine yargısal kurumlara bırakılmıştır. Yargısal denetim görevi yargı kurumlarınca yerine getirilmekte olup idari bir kuruluş olan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun ve yürütmenin içinde yer alan Bakanlığımızın bu faaliyetlere müdahale etme olanağı bulunmamaktadır.

Hal böyle iken Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun bazı üyeleri İstanbul'da yürütülmekte olan soruşturmanın gizliliğini ihlal ederek, dosya numarası da vermek suretiyle incelediklerini iddia ettikleri dosyadaki bazı kararlara karşı kanun yararına bozma yoluna gidilmesi hususunda Kurul'da görüşme yapılmasını istemiş ve sağlamışlar, kanun yararına bozma yoluna gidilmesine ilişkin kararın oy çokluğuyla alınmasını temin etmişlerdir.

Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 309'uncu maddesine göre kanun yararına bozma talebinde

bulunma yetkisi açıkça Adalet Bakanlığı'na verilmiştir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun Anayasal ve yasal görevleri içerisinde kanun yararına bozma veya bu konudaki başvuruları inceleyip karara bağlama görevi bulunmamaktadır. Buna rağmen fonksiyon gaspı ile kanun yararına bozma yoluna gidilmesi hususunda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun aldığı karara uyma zarureti olmamasına rağmen, Bakanlığımız bu kararı ihbar kabul etmiş ve ileri sürülen hususlarda kanun yararına bozmaya gidilip gidilmeyeceğinin değerlendirilmesi için karar Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'ne göndermiştir.

Yasayla açıkça Bakanlığımıza verilen bu görev bugüne kadar hukuk sınırları içerisinde titizlikle yerine getirilmiştir. Nitekim Bakanlığımızca 2008 yılında Yargıtay'a kanun yararına bozma talebi ile gönderilen dosyalardan % 94'ü görüşümüz doğrultusunda sonuçlanmış, sadece % 6'sı reddedilmiştir. Bu sonuç Bakanlığımızın bu konudaki hassasiyet ve isabetini göstermektedir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nca kendilerine intikal eden şikayet dilekçelerinin gönderildiği Bakanlık biriminden, Kurul'a cevap verilmediği şeklinde açıklama yapıldığı görülmüştür. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, başvuru sahibi olmayıp kendisine intikal ettirilen şikayet dilekçelerini ilgili birime havale eden konumundadır. Nitekim Kurul kendi görev alanına girmediğinden bahisle bir kısım şikayetleri doğrudan ilgisine iade etmiş, bir kısmını da gereğinin takdiri için Bakanlığımıza göndermiştir. Bakanlığımıza intikal ettirilen her türlü şikayet ve ihbar dilekçesinin sonucu şikayet eden veya ihbarcısına bildirilmektedir.

Yine Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nden konuyla ilgili dosyalar incelenmek üzere istenildiği halde gönderilmediği ifade edilmiş ise de Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun istem yazısında;

"İlgili yazı ile Adalet Bakanlığına iletilen ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun gündemine alınması istenilen "Arama, el koyma, dinleme, iletişimin tespiti, teknik izleme ve gözetilme alma işlemlerinin incelenmesi" konusunun Yüksek Kurul toplantısında etraflıca incelenmesi ve değerlendirilebilmesini teminen;

Kurulumuzca Bakanlığa gönderilen ya da doğrudan Bakanlıkça resen yapılan veya verilen şikayet dilekçeleri üzerine açılan, biten ve devam eden tüm inceleme ve soruşturma dosyalarının ivedi olarak Kurula gönderilmesi rica olunur"

Denilmiş, ancak bu ifadelerden hangi dosyaların istenildiği anlaşılamamıştır. Ayrıca; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İç Yönetmeliğinin 28'inci maddesinin (c) fıkrasına göre Yüksek Kurul sadece görev alanına giren konularda gerekli belgeleri isteyip inceleyebilme yetkisine haiz olduğundan, gündeme alınması istenilen hususların da (arama, el koyma, dinleme, iletişimin tespiti, teknik izleme ve gözetilme alma) yargısal faaliyete ilişkin olması nedeniyle söz konusu yazıya cevap verilememiştir.

2009 yılı yaz kararnamesiyle ilgili konuya tekrar değinmek gerekirse; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun bazı üyeleri, taslağın karara bağlanacağı aşamada "2009 yılı CMK 250 Kararname Taslağı Hâkim-Savcı" başlığını taşıyan 11 kişilik yeni bir taslağı Kurul başkanı olan Bakanımız ve Kurul üyesi olan Müsteşarımıza vermişler ve ek taslağın Bakanlıkça hazırlanan taslağın devamında görüşülmesini istemişlerdir. Bu taslakta önerilen isimler arasında davaya bakan mahkemenin başkanı ve üyelerinin bulunmadığı, ancak devam eden soruşturmayı yürüten Cumhuriyet başsavcısı, Cumhuriyet başsavcivekili ve üç Cumhuriyet savcısı ile aynı soruşturmanın değişik aşamalarında tutuklama, arama, el koyma, iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması gibi koruma tedbirleriyle ilgili kararları veren üç hakiminin olduğu, ayrıca önerilen üç hâkimden ikisinin yargılamayı yapan mahkemenin itiraza tabi kararlarını inceleyen mahkeme üyeleri olduğu görülmüştür. Yine faili meçhullerle ilgili soruşturmayı yürüten bir Cumhuriyet başsavcısı ve aynı yerde görevli bir mahkeme başkanı da ek taslakta yer almıştır.

Taslak hazırlama yetkisinin Bakanlığımızda olduğu, burada önerilen isimlerin yürütülmekte olan bir soruşturmanın ve davanın hâkim ve Cumhuriyet savcıları arasında bulunduğu, ilgililer hakkında herhangi bir disiplin tedbiri ve cezası olmadığı, görev yerlerindeki en az süre olan yedi yılın dolmadığı ve adı geçenlerin atanma yolunda bir taleplerinin de bulunmadığı hususları ifade edilerek, bunun soruşturmaya ve yargılamaya doğrudan müdahale anlamına geleceği gerekçesiyle söz konusu taslağın görüşülmesine itiraz edilmiştir.

Kararname görüşmelerinin olağan süreci dışında uzamasının nedeni budur. Bunun dışında Bakanlığımızın müzakerelerin uzamasına neden olacak herhangi bir talebi olmamıştır. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun ek taslak veren üyelerine, böyle bir tasarrufun mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik ve savcılık teminatını ihlal edeceği, kamuoyunda yargıya müdahale olarak değerlendirileceği ifade edilmiş ve sorun ilave bir Cumhuriyet başsavcivekili görevlendirilerek aşılmıştır.

Kararname görüşmelerinin tamamlanmasından sonra Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu "Gündemdeki diğer öneri ve tekliflerden kalan hususların Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na ve Adalet Bakanlığı'na intikal eden şikayet ve başvurular yönünden yasal gereğinin yapılmasını müteakiben görüşülmesine" şeklinde karar vermiştir. Bakanlığımız çoğunlukla birlikte hareket etmiş ve iddia edildiği gibi bu karara muhalefet şerhi koymamıştır. Görevinin ifasında kusurlu davranış sergileyen kim olursa olsun Bakanlığımızın müsamaha göstermesi söz konusu olamaz. Bu nedenle Bakanlığımıza intikal eden

her iddia gibi Kurul'ca intikal ettirilen iddialar da titizlikle araştırılıp yasal gereğine tevessül edilmektedir. Söz konusu soruşturmanın hâkim ve Cumhuriyet savcıları hakkında bu güne kadar Bakanlığımızca şikayetlerin işleme konulmadığı hususu doğru olmayıp buna ilişkin açıklamamız 28.07.2009 tarihinde kamuoyuna duyurulmuştur. Kaldı ki soruşturma izni verilmemesine ilişkin Bakanlığımızın verdiği kararlara karşı yargı yolu açık olup bu kapsamda görülmekte olan davalar da bulunmaktadır.

Kendilerinde karamame taslağı bulunmayan, görüşmelerin hiçbir aşamasında yer almayan ve içerikle ilgili bilgi sahibi olmayan bazı Kurul Yedek Üyelerinin de açıklamaya imza atmaları dikkat çekici bulunmuştur.

Anayasamızın 138/2 nci maddesinde "Hiçbir organ, makam, merci veya kişi yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm Bakanlığımız kadar Yüksek Kurulu da kapsamaktadır. Bağımsız bir şekilde görev ifa etmesi gereken hâkim ve savcılara yürütmekte oldukları bir soruşturma ve bu soruşturma sürecinde verdikleri kararlar sebebiyle, emir ve talimat vermenin de ötesine geçerek görev yeri değişikliği teklif edilmesi **mahkemelerin bağımsızlığı ile hâkimlik ve savcılık teminatının açıkça ihlali anlamına gelmektedir.**

Bakanlığımız; Anayasanın ve yasaların kendisine yüklediği görevleri yerine getirirken hukuk ve demokrasiye bağlı kalarak, yargı bağımsızlığı (Ay. 138) ve hâkimlik ve savcılık teminatının (Ay. 139) ihlali anlamına gelebilecek her türlü girişimlere karşı kararlı duruşunu bundan sonra da devam ettirecektir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

Sayı: 14

28.07.2009

BASIN AÇIKLAMASI

28 Temmuz 2009 tarihli bazı basın yayın organlarında, "bir soruşturmayla ilgili olarak Cumhuriyet savcılar hakkında yapılan şikayet başvurularının Adalet Bakanlığınca işleme konulmadığı" yönünde gerçeği yansıtmayan haberlere yer verilmiştir.

Anayasa'nın 144. maddesi ile Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 82. maddesi uyarınca, hakimler ve savcılar hakkında inceleme ve soruşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır. Adalet Bakanı bu inceleme ve soruşturmaları, Adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hakim veya savcılar aracılığı ile yaptırmaktadır.

Bu kapsamda genel olarak hakim ve Cumhuriyet savcılar hakkında Bakanlığımıza yılda ortalama 5.000 kadar ihbar ve şikayet gelmektedir. Tüm bu ihbar ve şikayetler titizlikle incelenmekte, yeterli delil bulunanlar hakkında soruşturma başlatılmaktadır. Bu işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kanunu'ndaki düzenlemeler ile Anayasa'nın 138. maddesinde yer alan yargı bağımsızlığı ilkeleri göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımızın 2007 ve 2008 yılı istatistikleri değerlendirildiğinde, hakim ve savcılar hakkında yılda ortalama 5.000 şikayetten 4.000 kadının sonuçlandırıldığı görülmektedir. Bu dosyalardan sadece yüzde 3 veya 4 gibi az bir bölümü disiplin işlemleri için Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na sevk edilmiştir.

Haberlerde sözü geçen soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcılar ve bu soruşturmada işlemleri bulunan hakimlerle ilgili olarak da; aynı mahiyette olan ihbar ve şikayetlerin birleştirilmesi suretiyle toplam 38 şikayet dosyası açılmıştır.

Bunlardan 28 dosya kapsamındaki şikayetler hakkında inceleme yapılmış ve yeterli delil bulunmaması nedeniyle soruşturma başlatılmasına gerek görülmemiştir. Şikayetlerin büyük bir bölümünün öncekilerin tekrarı ve benzeri mahiyette olması nedeniyle bunlar hakkında aynı işlem uygulanmıştır.

10 dosya kapsamındaki şikayetlere ilişkin incelemeler ise devam etmektedir.

Görüldüğü gibi "Cumhuriyet savcılar ve hakimler hakkındaki ihbar ve şikayetlerin işleme konulmadığı" iddiası kesinlikle gerçeği yansıtmamaktadır. Bakanlığımız tarafından bu güne kadar bütün ihbar ve şikayetlerle ilgili olarak yasal işlem yapıldığı gibi bundan sonra da gerekli işlemler mevzuat çerçevesinde, yargı bağımsızlığı ilkeleri göz önünde bulundurularak sürdürülecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.